

3

Forløb med faglige fokuspunkter

Undervisningsguide til dansklæreren

Hvis du bruger opgaven *De lange skoledage* som undervisning, kan de faglige fokuspunkter for eksempel være:

INDHOLD

- ⊙ Præsenter dig selv og hvad du har på hjerte
- ⊙ Kommenter på andres holdninger

SPROG

- ⊙ Beskriv med konkrete eksempler
- ⊙ Gør refleksionen personlig

FORM

- ⊙ Mail med modaliteter

⊙ Præsenter dig selv og hvad du har på hjerte

Det er altid en god idé, når man henvender sig til en fremmed, at man indleder med at præsentere sig selv og hvad man har på hjerte, altså hvorfor man skriver til vedkommende.

I den konkrete opgave er det en jævnaldrende, og derfor må præsentationen gerne være i øjenhøjde og ikke nødvendigvis alt for formel. Desuden skal eleverne forestille sig, at det nok er et stykke tid siden, at Josef skrev sit debatindlæg, og derfor har han måske brug for at få genopfrisket sin egen hukommelse.

FORSLAG

1

Lad eleverne sætte sig i modtagerens sted. Hvordan kunne de godt tænke sig, at en fremmed skrev til dem, hvis de havde skrevet et debatindlæg, som var blevet offentliggjort i en stor avis.

2

Brug dig selv som mesterlæren og vis eleverne, hvordan du ville præsentere sig selv og dit ærinde, hvis det var dig, der skulle skrive teksten.

3

Lav i klassen forslag til startsætninger, som de ville kunne bruge i deres egne tekster.

⊙ Kommenter på andres erfaringer og holdninger

Et af opgavekravene er, at eleven skal *kommentere de af Josefs erfaringer og holdninger, der gør indtryk på dig*.

Det sidste er vigtigt (*gør indtryk på dig*), og der hvor man bør starte. Print debatindlægget ud, og lad eleverne markere de steder, hvor Josef kommer ind på erfaringer eller holdninger, som gør størst indtryk på dem.

FORSLAG

1

Tal om hvilke af Josefs mange holdninger, der gjorde størst indtryk på dem og lade dem begrunde hvorfor med afsæt i egne erfaringer:

- *at man bliver nødt til at gå tidligt i seng*
- *føle sig stresset, fatigue-tilstand/kronisk træthed*
- *en stigende fraværprocent*
- *for træt til at lære i de sidste lektioner*
- *mistrivsel*
- *unge påduttet diagnoser og psykiske sygdomme*
- *folkeskolen er "barnemad"*
- *politikere på Christiansborg eksperimenterer med vores skolegang*
- *bombardement af input 24-7 fra mobilen*
- *unge har både et skole- og et fritids- og familieliv*
- *folketinget overvejer at gøre skoledagen længere*
- *lange skoledage virker ikke*
- *følelsen af at være forsøgskanin i den danske folkeskole*
- *politikere bør gå i dialog med de unge.*

2

Når man kommenterer, kan man bruge denne model for at nuancere sin tekst. Lad eleverne skrive noter i skabelonen med afsæt i, hvad der gjorde størst indtryk på dem i hans debatindlæg:

Enig	Delvis enig/uenig	Uenig

3

Brug **ARGUMENTATIONSBLOMSTEN** og lad eleverne formulere sætninger, hvor de argumenterer og uddyber, hvorfor de er enige/delvis enige eller uenige eller helt uenige med Josef.

Beskriv med konkrete eksempler

Et andet af opgavens krav er, at eleverne skal *beskrive dine egne erfaringer med lange skoledage*.

Man kan udtrykke sig mere beskrivende ved:

- *at bruge konkrete eksempler fra skoledagen, som modtageren kan identificere sig med fremfor blot at skrive generelt.*
- *at komme ind på de konsekvenser, det har haft for en, hvilke følelser og tanker, det har ført med sig.*

FORSLAG

1

Tal om konkrete eksempler fra elevernes egen skoledag, som de mener, at Josef også ville kunne nikke genkendende til. De behøver ikke nødvendigvis at være enige med Josef.

2

Lad eleverne skrive korte sætningsstykker, hvor de med afsæt i deres eksempler og erfaringer uddyber med de følelser og tanker, det har ført med sig.

3

Brug **BESKRIVEBLOMSTEN** til at udtrykke sig beskrivende på flere måder.

Gør refleksionen personlig

At reflektere er lidt som at tænke højt. Det er her, at man deler tanker, overvejelser, drømme, følelser m.m.

I teksten skal refleksionen kredse om, *hvordan Josef, du og andre unge selv kan gøre jeres egen skoledag bedre.*

Det vil sige, at refleksionen gerne må være personlig og ikke kun på et mere alment og generelt plan. Læg også mærke til, at der er et løsnings- eller handleperspektiv i opgavekravet: Hvad kan vi selv gøre.

FORSLAG

1

Lav en fælles brainstorm på, hvilke tanker, overvejelser, drømme, følelser de selv har om netop dette. Brug vendinger som:

- *måske skulle vi ...*
- *man kunne overveje ...*
- *mine klassekammerater og jeg har ofte undret os over ...*
- *vi unge burde rent faktisk gøre noget ...*

2

Brug **REFLEKSIONBLOMSTEN** og lad eleverne formulere forslag til oneliners, (enkle sætninger) de kunne bruge i deres egne tekster, så det er tydeligt, at de i denne del af teksten udtrykker sig reflekterende.

De kan evt. lave deres oneliners i makkerpar eller mindre grupper, og lad dem skrive deres forslag ind i fælles dokument, hvor de på tavlen/skærmen kan følge med i processen.

Mail med modaliteter

Eleverne skal til prøven vise, at de kan anvende *forskellige modaliteter sikker og hensigtsmæssigt* med det formål at skabe sammenhæng i teksten.

I praksis betyder det blandt andet at kunne udnytte de layoutmæssige muligheder, der er i det skriveprogram, som de anvender.

I en mail er der også flere formateringsmuligheder, som eleverne bør være bekendte med.

Det kan fx være at anvende:

- Skriftstørrelser og skrifttyper
- Fed, kursiv, understregning, farver
- Punkttopstilling med prikker, tal eller bogstaver

I eksemplet her, som jo ikke er en færdig tekst, har jeg anvendt disse:

- Skrifttype Verdana
- Fed til at markere afsnit og egne vigtige pointer
- Kursiv til at markere, hvor der citeres
- Punkttopstilling til at fremhæve løsningsforslag

Til: | Cc Bcc

Emne: **Kommentar til dit debatindlæg** Prioritet ▾

Verdana 14 **F** *K* U

Kære Josef

Jeg har læst dit debatindlæg i Politiken om lange skoledage. Hvor er det

Du kender mig ikke, men jeg er ligesom dig elev i 9. klasse på en skole i København. Mange af de ting, som du beskriver, kan jeg sagtens ikke genkende til

Lysten dræbes
Når du beskriver, hvordan

Du skriver blandt andet: *"For mig som elev dominerer folkeskolen hele min tilværelse, og derfor synes jeg, det er aldeles vigtigt, at især min stemme bliver hørt"*.

Lad os få tiden tilbage
Måske kunne en løsning være, som jeg beskriver her

- Sæt undervisningstiden ned
- Lav kvalificeret lektiehjælp
- Lad politikerne prøve en uge med fuldt skema og fritidsjob

Bedste hilsner fra
Charlotte

FORSLAG

1

Lad eleverne bruge eksemplet som inspiration til deres egne tekster. Det handler ikke om at mime, hvordan mails ser ud i virkeligheden, for de er ofte helt håbløse at læse, men om at gøre teksten overskuelig at læse for modtageren.

Det var der også mange firmaer, organisationer og andre voksne, der kunne lære lidt af ... 😊

Organisering af skriveprocessen

FØR ELEVERNE SKRIVER

Brug en eller flere af øvelserne fra **Lær at afkode opgaverne til prøven**. Forbered teksten ved at arbejde med de udvalgte faglige fokuspunkter:

- 🕒 Præsenter dig selv og hvad du har på hjerte
- 🕒 Kommenter på andres holdninger
- 🕒 Beskriv med konkrete eksempler
- 🕒 Gør refleksionen personlig

MENS ELEVERNE SKRIVER

Du kan enten lade eleverne forberede og skrive teksten, som I plejer.

Eller du kan også prøve denne skrivestrategi: 🖋 Makkerpar-skrivning.

Der er mange fordele ved at lade eleverne skrive en tekst i makkerpar. Dels giver det mulighed for, at eleverne kan hjælpe hinanden med indhold og formuleringer, og dermed bane vejen for, at de i højere grad skriver på en overvejelse fremfor en indskydelse. En anden klar fordel er, at du som lærer, kun får en halvt så mange tekster, som du skal forholde dig til. Smart, ikk!

Hvis du vælger denne strategi, skal eleverne ikke skrive som "jeg", men i stedet som et "vi".

EFTER ELEVERNE HAR SKREVET

Brug 📄 **SPROGVASKMANUALEN**, når eleverne skal lave den sidste korrektur. Du finder en videoguide til eleverne på 📺 skriveklar.gyldendal.dk til hvordan de skal bruge manualen.

Arbejd med det faglige fokuspunkt:

- 🕒 Mail med modaliteter

Lad eleverne layoute deres tekster og give hinanden feedback inden den endelige aflevering.